

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์

ความเข้มแข็งอดทนเกี่ยวกับสุขภาพในผู้ติดเชื้อเอชไอวี

ชื่อผู้เขียน

นางสาวมณีนุช ธรรมวัฒน์

พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาสุขภาพจิตและการพยาบาลจิตเวช

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ :

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ดาราวรรณ ต๊ะปีนตา	ประธานกรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กนกพร สุคำวัง	กรรมการ
รองศาสตราจารย์ อุบล นิวัติชัย	กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. รัตนาวดี ขอนตะวัน	กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชวพรพรรณ จันทร์ประสิทธิ์	กรรมการ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความเข้มแข็งอดทนเกี่ยวกับสุขภาพ การเสริมสร้างและดำรงไว้ซึ่งความเข้มแข็งอดทนเกี่ยวกับสุขภาพในผู้ติดเชื้อเอชไอวี กลุ่มตัวอย่างคือผู้ติดเชื้อเอชไอวีที่เข้าอบรมการดูแลฟื้นฟูสุขภาพแบบองค์รวมกับโครงการฟ้าสีขาวยุค ศูนย์ฟื้นฟูสุขภาพแบบองค์รวม อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 33 คน เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยแบบวัดถามความเข้มแข็งอดทนเกี่ยวกับสุขภาพ ซึ่งทดสอบความเชื่อมั่นได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคเท่ากับ .86 และแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างด้านการเสริมสร้างและดำรงไว้ซึ่งความเข้มแข็งอดทนเกี่ยวกับสุขภาพที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงด้านเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติบรรยาย ส่วนข้อมูลจากการสัมภาษณ์ใช้การวิเคราะห์จัดหมวดหมู่แยกประเภทข้อมูล

ผลการวิจัยพบว่า

1. คะแนนความเข้มแข็งอดทนเกี่ยวกับสุขภาพของกลุ่มตัวอย่างอยู่ในระดับปานกลางร้อยละ 27.27 และอยู่ในระดับสูงร้อยละ 72.73

2. การเสริมสร้างและดำรงไว้ซึ่งความเข้มแข็งอดทนเกี่ยวกับสุขภาพของกลุ่มตัวอย่างทั้งกลุ่มที่มีคะแนนความเข้มแข็งอดทนเกี่ยวกับสุขภาพระดับสูงและระดับปานกลางจะมีความคล้ายคลึงกันดังนี้

ความมีอำนาจควบคุมเกี่ยวกับสุขภาพ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รับรู้ภาวะสุขภาพของตนเองว่าแข็งแรง มีส่วนน้อยที่รับรู้ว่าย่อแอ ส่วนการรับรู้ตัวตนสมบูรณ์เต็มที่พบเฉพาะในกลุ่มที่มีความเข้มแข็งอดทนเกี่ยวกับสุขภาพระดับสูงเท่านั้น ดัชนีที่ใช้ในการรับรู้ภาวะสุขภาพของตนเอง ได้แก่ ภาวะเบี่ยงเบนทางด้านสุขภาพ ความสามารถในการทำกิจวัตรประจำวัน และการประกอบอาชีพ นอกจากนี้วิธีการดูแลสุขภาพด้านร่างกายส่วนใหญ่ที่กลุ่มตัวอย่างปฏิบัติคือ หลีกเลี่ยงพฤติกรรมเสี่ยง เช่น การสูบบุหรี่หรือดื่มสุรา และมีพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพ ได้แก่ รับประทานอาหารที่มีประโยชน์ ออกกำลังกาย และไปตรวจสุขภาพเป็นประจำ ด้านจิตใจปฏิบัติโดยการผ่อนคลายอารมณ์ เช่น การทำสมาธิ หรือสวดมนต์ ส่วนการพึงธรรมชาติพบเฉพาะในกลุ่มที่มีความเข้มแข็งอดทนเกี่ยวกับสุขภาพระดับสูงเท่านั้น

ความมุ่งมั่นเกี่ยวกับสุขภาพ สิ่งจูงใจในการดูแลสุขภาพที่สำคัญคือ กำลังใจทั้งจากครอบครัว และบุคคลใกล้ชิด ร่วมกับการตั้งเป้าหมายในการดูแลสุขภาพที่ทำให้สุขภาพแข็งแรงและมีชีวิตยืนยาว นอกจากนี้กลุ่มที่มีคะแนนความเข้มแข็งอดทนเกี่ยวกับสุขภาพระดับสูงยังมีเป้าหมายเพิ่มเติมคือการหายจากการติดเชื่อฉวยโอกาส และสามารถกำจัดเชื้อเอชไอวีออกจากร่างกาย สำหรับแหล่งประโยชน์สำคัญที่กลุ่มตัวอย่างใช้ในการสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับสุขภาพประกอบด้วยสื่อต่างๆ รวมถึงบุคคล ซึ่งอาจเป็นทีมสุขภาพและบุคคลที่ใกล้ชิด หรือผู้ติดเชื่อเอชไอวี และจากการอบรม

ความท้าทายเกี่ยวกับสุขภาพ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่คิดว่าการติดเชื่อเอชไอวีทำให้ชีวิตมีคุณค่ามากขึ้น มีโอกาสได้ทำประโยชน์ให้แก่สังคม ได้ใกล้ชิดครอบครัว และมีโอกาสดูแลสุขภาพตนเองมากขึ้น รวมทั้งคิดว่าตนสามารถเอาชนะการติดเชื่อเอชไอวีได้คือยังมีชีวิตอยู่ มีความสุข และชนะใจบุคคลที่เคยรังเกียจ ส่วนการคิดว่าตนชนะเพราะว่าไม่ติดเชื่อฉวยโอกาสพบเฉพาะในกลุ่มที่มีความเข้มแข็งอดทนเกี่ยวกับสุขภาพระดับสูงที่ไม่ติดเชื่อฉวยโอกาสเท่านั้น

ผลจากการวิจัยในครั้งนี้ชี้ให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีความเข้มแข็งอดทนเกี่ยวกับสุขภาพระดับสูงมีวิธีการเพิ่มและ/หรือคงไว้ซึ่งความเข้มแข็งอดทนเกี่ยวกับสุขภาพมากกว่ากลุ่มที่มีความเข้มแข็งอดทนเกี่ยวกับสุขภาพระดับปานกลางทั้งในด้านความมีอำนาจควบคุม ความมุ่งมั่น และความท้าทาย